

Brandsäkerheten på fartyg

TRAFICOM/214025/03.04.01.00/2022

Föreskriftens bakgrund och rättsgrund

En föreskrift rörande brandsäkerheten på fartyg meddelades senast den 12 juni 2015 av Trafiksäkerhetsverket. Transport- och kommunikationsverket Traficom har utgående från responsen på dess verksamhet och från intressenterna identifierat behovet av att meddela en ny, uppdaterad föreskrift om brandsäkerheten på fartyg.

Traficoms befogenhet att meddela föreskriften grundar sig på 21 § 3 mom. och 23 § 1 mom. i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1689/2009; nedan fartygssäkerhetslagen). Grundat på 21 § 3 mom. i lagen kan Transport- och kommunikationsverket meddela mer detaljerade föreskrifter om fiskefartygs tekniska säkerhet för genomförande av fiskefartygsdirektivet och övriga direktiv. Grundat på 23 § 1 mom. i lagen kan Transport- och kommunikationsverket för andra än i 21 och 22 § avsedda fartyg meddela mer detaljerade tekniska föreskrifter för uppfyllande av de allmänna säkerhetskraven enligt 5 § och för säkerställande av en tillräcklig nivå med hänsyn till fartygssäkerheten.

De fartyg som nämns i 21 och 22 § i lagen gäller fiskefartyg och specialfartyg som omfattas av fiskefartygsdirektivet, för vilka egna säkerhetsföreskrifter har utfärdats.

En föreskrift har meddelats för fiskefartyg (TRAFICOM/565223/03.04.01.00/2019) och för specialfartyg (TRAFI/17496/03.04.01.00/2012).

Traditionsfartyg omfattas inte av denna föreskrift. Traficom har meddelats en egen föreskrift om säkerheten på traditionsfartyg (TRAFI-COM/49681/03.04.01.00/2019).

Trafiksäkerhetsverket har tidigare meddelat en föreskrift om brandsäkerheten på fartyg (TRAFI/23041/03.04.01.00/2013). Med föreskriften som nu meddelas upphävs Trafiksäkerhetsverkets tidigare nämnda föreskrift.

Föreskriftens målsättning

Föreskriftens målsättning är att säkerställa brandsäkerheten på fartyg, att förtydliga regleringarna om brandsäkerheten på fartyg i förhållande till den tidigare föreskriften och att även ta hänsyn till brandsäkerheten för andra fartyg än dem som trafikeras med förbränningsmotor.

Beredning av föreskriften

Utkastet till föreskriften har beretts som tjänstearbete vid Transport- och kommunikationsverket.

Utkastet till föreskriften och utkastet till motiveringspromemoria var på offentlig remissbehandling i tjänsten Utlåtande.fi 11.1.-22.2.2023.

Passagerarfartygsföreningen i Finland ry och Rederierna i Finland r.f. uttalade sig om föreskriften. Båda parter som skickade utlåtandet lämnade gynnsamma kommentarer om föreskriften.

Ändringar och bedömning av föreskriftens konsekvenser

Målsättningen med föreskriften är att förtydliga regleringen. Den nuvarande föreskriften har uppfattats som otydlig och svårtolkad i vissa avseenden. De ändringar och förtydliganden som görs i föreskriften har en förtydligande effekt på både myndigheternas och kundernas verksamhet.

Föreskriften har ingen inverkan på säkerhetsnivån i enlighet med den nuvarande föreskriften. Kraven i föreskriften förblir till största delen likadana, endast små förtydligande preciseringar görs i kraven.

Föreskriften har inga konsekvenser på miljön eller tillgängligheten.

Detaljmotivering

Föreskriftens språk och utseende skulle göras precisare för hela föreskriften.

I föreskriften skulle hänvisningar till Trafiksäkerhetsverket ändras till hänvisningar till Transport- och kommunikationsverket.

22 § 2 mom. och 83 § om fartygssäkerhetslagen skulle tas bort från punkten "Rättsgrund", eftersom föreskriften inte innehåller tekniska krav på specialfartyg och den ställer inte villkor för godkännande av ett underhållsföretag och krav som ska ställas för deras verksamhet. Brandsäkerhetskraven för specialfartyg fastställs i föreskriften som meddelats om säkerheten för specialfartyg (TRAFI/17496/03.04.01.00/2012), som innehåller hänvisningar till föreskriften som meddelats om brandsäkerheten på fartyg. Även 21 § 3 mom. i fartygssäkerhetslagen skulle tas bort från punkten, eftersom föreskriften inte verkställer fiskefartygsdirektivet. Fiskefartygsdirektivet verkställs i förordningen om säkerheten på fiskefartyg (TRAFICOM/565223/03.04.01.00/2019), som har hänvisningar till föreskriften om brandsäkerheten på fartyg.

Punkt 1.2 i föreskriften skulle ändras så att föreskriften i framtiden ska tillämpas på alla passagerarfartyg som används i inrikes fart i fartområdena II och III som har en längd under 24 meter. Passagerarfartyg som har en längd under 24 meter byggd efter den 1 juli 1998 och som används i inrikes fart i fartområdena II och III har tagits bort från direktiv 2009/45/EY tillämpningsområde efter direktiv (EU) 2017/2108 genom vilken de tillämpas nationella bestämmelser i framtiden.

Punkt 1.4 i föreskriften skulle förtydliga definitionerna i förhållande till bestämmelserna i 2 § i fartygssäkerhetslagen. De definitioner som redan finns i 2 § i fartygssäkerhetslagen och som på det viset även tillämpas på denna föreskrift skulle tas bort från punkten. Att ta bort definitionerna skulle minska behovet av att ändra föreskriften när definitionerna i 2 § i fartygssäkerhetslagen ändras. Definitionens nya punkt 30 skulle ändras så att med maskineriutrymme avses även utrymmen med ackumulatorer som används för fartygets framdrivning. För föreskriften anses det vara nödvändigt att ta hänsyn till fartygsteknikens utveckling, utifrån vilken definitionen för maskineriutrymme ska omfatta även eldrivna fartyg. När föreskriften tillämpas på ackumulatorer som används för fartygets framdrivning, brandrisken för så kallade superkondensatorer beaktas från fall till fall.

Dessutom skulle föreskriftens punkt 1.4 förtydliga definitionen av ett svårantändligt material av klass SL 1 så att med ett svårantändligt material avses ett material som definieras i bygginformationsstiftelsens anvisning "Sisusteiden paloturvallisuus. Julkiset tilat" (Brandsäker inredning, offentliga lokaler) (RT 08-11098, SIT 08-610087, KH 60-00509). Det är nödvändigt att ändra definitionen av ett svårantändligt material eftersom anvisningen för inredningars brandsäkerhet av inrikesministeriets räddningsavdelning (A:56, Dnr 4/011/98) inte längre är i kraft.

Punkt 1.5 i föreskriften, enligt vilken uthyrningsbåtar ska uppfylla de brandsäkerhetskrav som ställs på dem i föreskriften om utrustning för uthyrningsbåtar, skulle upphävas som obehövlig eftersom uthyrningsbåtar inte omfattas av fartygssäkerhetslagen efter den 1 juni 2020 och föreskriften om hyresbåtars utrustning (TRAFI/31284/03.04.01.00/2014) har upphävts den 1 juni 2020. Punkt 1.5.7 i den nuvarande föreskriften skulle bli punkt 1.5.6.

Till föreskriften skulle en ny punkt i 1.5 läggas till, enligt vilken traditionsfartyg skulle uppfylla de brandsäkerhetskrav som ställs för dem i föreskriften om brandsäkerheten för traditionsfartyg.

Brandsäkerhetskraven i punkt 2 i föreskriften skulle ändras till formen tekniska krav. Innehållet i punkten skulle ändras så att fartygsspecifika brandsäkerhetskrav flyttas till kapitlet om fartygsspecifika brandsäkerhetskrav. Innehållet i punkt 2 skulle i framtiden vara de tekniska kraven på brandsäkerhetsutrustning, som tillämpas på all brandsäkerhetsutrustning och alla fartyg.

I föreskriftens femte underpunkt i punkt 2.2 skulle hänvisningen till en nödbrandpump ändras till en hänvisning till en reservbrandpump.

Föreskriftens fjärde underpunkt i punkt 2.3 skulle precisera att huvudbrandledning vid behov ska utrustas med en säkerhetsventil. En säkerhetsventil är inte nödvändig i huvudbrandledning utrustade med centrifugalpumpar.

Kravet i föreskriftens punkt 2.7 beträffande indelningarnas gastäthet skulle preciseras som tillräckligt gastäta.

Kravet i föreskriftens punkt 2.9.2 skulle specificeras till att lyda att funktionsprovet av branddetekteringssystemet ska ske med hjälp av utrustning.

Ett tillägg skulle göras i föreskriftens punkt 3.2, enligt vilket ett fast vattenbaserat brandsläckningssystem som är godkänt i enlighet med punkt 1.6 eller motsvarande system godkänt för släckning av ackumulatorbränder, ska installeras i ett maskinrum innehållande ackumulatorer som används för framdrivning. Kravet som ska läggas till skulle grunda sig på målsättningen i föreskriften att ta hänsyn till eldrivna fartyg.

Till anmärkningarna rörande tabell 1 och 2 i punkt 3.10 i föreskriften skulle ett tillägg göras, enligt vilket ett maskineriutrymme innehållande ackumulatorer som används för framdrivning ska isoleras till brandklass A-60 utöver tabellen, om det är mot maskineriutrymmen av kategori A eller livräddningsutrustning. Tillägget skulle grunda sig på de brandsäkerhetskrav för eldrivna fartyg som definieras av klassificeringssällskap.

I punkt 3.19.3.1 i föreskriften skulle kravet på bottenventilers dränering ändras så att det behandlar länsbrunnar.

Kravet på brandkontrollplaner för passagerarfartyg i föreskriftens punkt 3.22 skulle ändras så att det skulle gälla fartyg med en längd av 15 meter eller mer istället för fartyg som är längre än 15 meter. Att ändra kravet är motiverat för att säkerställa att det omfattar alla passagerarfartyg som är registrerade i fartygsregistret.

Kraven på passagerarfartyg som inte är byggda av stål i punkt 3.23 i föreskriften skulle preciseras så att ett passagerarfartyg för inrikes fart som inte är av stål med en längd på minst 15 meter ska ha brandkontrollplaner enligt punkt 2.11. Dessutom skulle det preciseras att ett passagerarfartyg för inrikes fart som inte är byggt av stål ska uppfylla de mer detaljerade kraven som definieras för passagerarfartyg i punkterna 3.2–3.5 i föreskriften.

Kraven i punkt 3.23.3 underpunkt 3 i föreskriften skulle specificeras så att de gäller maskineriutrymmen av kategori A. Dessutom skulle hänvisningen till lastutrymmen tas bort därifrån och kraven beträffande situationer där livräddningsutrustning förvaras på däck ovanför maskineriutrymmen ändras, så att de är lika som punktens övriga isoleringskrav.

Texten i punkt 4.8.2 i föreskriften skulle specificeras så att den gäller maskineriutrymmen av kategori A. Istället för ett material som garanterar en motsvarande säkerhetsnivå skulle det dessutom hänvisa till ett annat obrännbart material som vid testning med stål i ett standardbrandprov uppfyller kraven för brandklass A-60. Dessutom skulle hänvisningen till lastutrymmen tas bort därifrån och kraven beträffande situationer där livräddningsutrustning förvaras på däck ovanför maskineriutrymmen ändras, så att de är lika som punktens övriga isoleringskrav. Ändringarna är nödvändiga eftersom nya fartyg med en bruttodräktighet under 50 och existerande fartyg enligt föreskriftens nuvarande formulering skulle ha strängare krav på isolering av maskineriutrymmen än andra.

Numreringen av anmärkningarna rörande tabellerna 3 och 4 i punkt 4.9 i föreskriften skulle korrigeras. Till anmärkningarna skulle dessutom läggas en ny fjärde punkt enligt vilken förutom tabellen ett maskinrum som innehåller ackumulatorer för framdrivning skulle isoleras till brandklass A-60, om det är mot maskineriutrymmen av kategori A eller utrymmen med livräddningsutrustning.

Till punkt 4.21 i föreskriften skulle läggas till att ett lastfartyg som inte är byggt av stål med en längd av 24 meter eller mer ska ha brandkontrollplaner enligt avsnitt 2.11. Därutöver skulle ett krav läggas till enligt vilket ett lastfartyg som inte är byggt av stål skulle behöva uppfylla kraven i avsnitt 4.2, 4.3, 4.6 och 4.19 även vad gäller brandmansutrustning, bruks- och underhållanvisningar och brandövningar.

I punkt 7.2 i föreskriften skulle ett nytt krav ställas på vajerfärjors brandsläckningssystem för de vajerfärjor som byggts efter den 1 mars 2023. För vajerfärjor byggda efter detta skulle brandposternas antal och placering vara sådana att minst en vattenstråle med användning av en enda slanglängd skulle kunna nå varje del av fartyget som normalt är tillgänglig för passagerare och besättning när fartyget är till sjöss, och varje del av varje lastutrum när det är tomt. Dessutom

skulle sådana brandposter placeras nära ingångarna till de skyddade utrymmena. Ändringen är nödvändig med tanke på utvecklingen av vajerfärjors storleksklass på sista tiden.

Ett nytt krav om brandsläckningssystem skulle ställas i föreskriftens punkt 7.4, enligt vilket ett fast vattenbaserat brandsläckningssystem som är godkänt i enlighet med punkt 1.6 eller motsvarande system godkänt för släckning av ackumulatorbränder, ska installeras i ett maskinrum innehållande ackumulatorer som används för framdrivning. Kravet som ska läggas till skulle grunda sig på målsättningen i föreskriften att ta hänsyn till eldrivna fartyg.

Föreskriftens rubrik till punkt 8, som är "Brandsäkerhetskrav för nya fiskefartyg med en längd under 24 meter och för existerande fartyg", skulle förenklas så att den nya rubriken skulle vara "Fiskefartyg". Föreskriftens tillämpningsområde skulle preciseras i punkt 9.1 för fiskefartyg, så att det av punkten tydligt skulle framgå att punkten inte tillämpas på existerande fiskefartyg som är längre än 24 meter och byggda den 1 januari 1999 eller senare.

En ny punkt skulle läggas till punkt 9 i föreskriften, enligt vilken Transport- och kommunikationsverket på begäran ger information på finska och svenska om standarderna på engelska som nämns i föreskriften och som inte har publicerats på finska och svenska. Lagen om språket i standarder till vilka det hänvisas i författningar (553/1989) tillämpas grundad på 1 § i lagen även på lagar eller förordningar på lägre nivå, såsom föreskrifter. 7 § i lagen kräver att om det i en författning hänvisas till en standard som inte finns på både finska och svenska, skall i författningen nämnas vilken myndighet som ger information om standarden på finska och svenska eller var de översättningar som avses i 5 § kan fås. I föreskriften hänvisas till standarder som inte finns på finska eller svenska, och därför är omnämnandet nödvändigt. Tillhandahållandet av information innebär dock inte översättning av standarderna i sin helhet.

Ikraftträdandet av/tidtabellen för föreskriften

Föreskriften meddelas i maj 2023.